

YEREL EYLEM GRUPLARININ YEREL KALKINMADAKİ ROLÜ VE ÖNEMİ: HAVZA YEREL EYLEM GRUBU ÖRNEĞİ

THE ROLE AND IMPORTANCE OF LOCAL ACTION GROUPS IN LOCAL DEVELOPMENT: THE EXAMPLE OF BASIN LOCAL ACTION GROUP

Özlem DÖNMEZ BULUT¹ Yetkin BULUT² Özgür ATALA³

ÖZET

Küreselleşme, insanların yaşamlarını değiştirdiği gibi ülkelerin yönetim yapılarını ve meselelerle bakış açısını da değiştirmiştir. Ülkeler, kalkınma meselesini ele alırken reaktif bakış açısını terk etmiş, onun yerine proaktif bakış açısı geliştirmiştir. Kalkınmanın merkezden alınan kararlar ile gerçekleştiremeyeceğinin farkına varılmış ve yerelin karar alma süreçlerine dâhil edilmesi gerektiği farkına varılmıştır. Avrupa Birliği, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı ve LEADER gibi uygulamalar ve yaklaşımlarda yerelin karar alma süreçlerine dâhil edilmesinin ve yerel aktörlere daha fazla rol verilmesi benimsenmiştir. Nitekim bu yaklaşım olumlu sonuçlarını vermiş ve birçok yerde iyi uygulama örneklerinin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Türkiye’de LEADER yaklaşımını benimsemiş ve IPARD aracılığı ile yerelin kalkınmasına yönelik olarak adımlar atılmıştır. Bu manada Yerel Eylem Grupları devreye alınmıştır. Avrupa Birliği ülkeleri örneğinde olduğu gibi Türkiye’de de iyi uygulama örnekleri ortaya çıkmıştır. Bu çalışmada Samsun ili Havza ilçesinde yer alan Yerel Eylem grubunun faaliyetlerinin yerel kalkınmadaki rolü incelenmiştir. Havza Yerel Eylem grubunun 2020-2024 arası genel faaliyet planı incelendiğinde gerçekleştirilen faaliyetlerin başta kırsal turizm olmak üzere yerel kalkınmaya katkı sağladığı görülmektedir.

ABSTRACT

Globalization has not only transformed people's lives but also altered countries' governance structures and perspectives on issues. Countries have abandoned reactive approaches to development and instead developed proactive approaches. They have recognized that development cannot be achieved through centrally-delivered decisions and that local actors must be included in decision-making processes. Integrating local decision-making processes and giving them a greater role have been adopted through practices and approaches such as the European Union, the United Nations Development Program, and LEADER. Indeed, this approach has yielded positive results and led to the emergence of good practice examples in many places. Turkey has adopted the LEADER approach and taken steps towards local development through IPARD. In this regard, Local Action Groups have been implemented. As in European Union countries, good practice examples have emerged in Turkey. This study examines the role of the activities of the Local Action Group in the Havza district of Samsun province in local development. When the general activity plan of the Basin Local Action Group for 2020-2024 is examined, it is seen that the activities carried out contribute to local development, especially rural tourism.

Geliş Tarihi:

01.10.2025

Kabul Tarihi:

24.10.2025

Yayın Tarihi:

12.12.2025

Anahtar Kelimeler

Yerel Eylem Grubu,

Yerel Ekonomik
Kalkınma

Sürdürülebilirlik,

Samsun

Havza

Keywords

Local Action Groups

Local Economic
Development

Sustainability

Samsun

Havza

¹ Bilim Uzmanı, Özlem DÖNMEZ BULUT ozlemdobu@hotmail.com ORCID ID: 0009-0007-2543-8200

² Prof. Dr. Yetkin BULUT Ondokuz Mayıs Üniversitesi Turizm Fakültesi ybulut@omu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0001-9870-592X

³ Havza YEG Müdürü, Özgür ATALA ozgur.atala@gmail.com ORCID ID: 0009-0000-6063-7204

1. Giriş

Kalkınma, tüm ülkelerin en öncelikli meselelerinden bir tanesi olmuştur. Bu manada her ülke kendi kalkınma yaklaşımını oluşturmaya çalışsa da geleneksel kalkınma yaklaşımları incelendiğinde temel olarak bazı noktaların ortaya çıktığı görülmektedir. Geleneksel kalkınma yaklaşımında yöre ve bölge ile ilgili kararların merkezden alındığı, merkezi yönetim ile idare edildiği, kalkınma meselesine sektörel yaklaşımların benimsendiği, projelerin geliştirilmesinde diğer ekonomik faaliyetleri desteklenmesi gerektiği ve finansal teşviklerin ön planda olduğu görülmektedir. Küreselleşme ile beraber geleneksel kalkınma yaklaşımı yerini yerel ekonomik kalkınma yaklaşımına bırakmıştır. Yerel ekonomik kalkınma yaklaşımında kalkınma yerelden alınan inisiyatif ile gerçekleştirilir. Yerel ekonomik kalkınma yaklaşımında yönetim tek merkezden gerçekleşmemektedir. Bunun yerine yönetim katmanları arasında dikey iş birliği, kamu ve özel kesim arasında yatay iş birliği vardır. Yerel ekonomik kalkınma yaklaşımını doğru şekilde uygulayan çok sayıda ülke vardır. Başta ABD, İngiltere olmak üzere Avrupa Birliği ülkelerinde de iyi uygulama örneklerine rastlamak mümkündür. Türkiye’de yerel ekonomik kalkınma yaklaşımının içselleştirilmesi anlamında LEADER yaklaşımı çerçevesinde yerel eylem grupları oluşturulmuştur. Türkiye’de birçok ilde yerel eylem grupları arasında Samsun’da oluşturulan yerel eylem grupları geliştirdikleri projeler ve faaliyetleri ile birçok ildeki yerel eylem gruplarından farklılaşmaktadır. Samsun ili Havza ilçesinde bulunan yerel eylem grubu bu bağlamda kırsal ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilmesi, kırsal turizmin geliştirilmesi, sivil toplum kuruluşlarının güçlendirilmesi ile toplumsal katılım ve network oluşturma ile yaygın etkinin artırılmasına odaklanmıştır. Havza Yerel Eylem Grubunun gerçekleştirdiği faaliyetler ile yerel kalkınmaya oldukça önemli katkılar sağladığı görülmektedir.

2. Kavramsal Çerçeve

2.1. Yerel Kalkınma

Küreselleşme ile beraber ülkelerin yönetim / idari yapıları değişmiştir. Günümüzde dünya küresel bir köy hâline gelmiştir. Bu durum dünyanın her bölgesinin küresel rekabetin bir parçası ve oyuncusu hâline gelmesine neden olmuştur. Bugün itibarıyla geline nokta sadece ürünler değil, ülkeler, bölgeler, şehirler ve hatta kasabalar bu rekabetçi piyasanın birer aktörleri olmuştur. Ortaya çıkan yeni durum sonucunda üretim faktörleri de yeniden biçimlenmiştir. Yeni piyasa koşulları ülkelerin, bölgelerin, şehirlerin ve kasabaların meselelere bakış açısını değiştirmiştir. Geleneksel ya da başka bir ifade ile reaktif bakışı terk edilmiş onun yerine proaktif bakış açısı benimsenmiştir. Proaktif bakış açısı ile işletmeler artık kâr maksimizasyonu yapabilmek için yerel dinamiklerin kullanılması gerektiğinin farkına varmışlar; plan, politika, strateji ve taktikleri hazırlarken yerel dinamikleri dikkate almaya başlamışlardır. Benzer şekilde destinasyonlar da daha fazla ziyaretçi çekebilmek için master planlar hazırlamaları gerektiğinin farkına varmışlardır. Bu doğrultuda destinasyonlar söz konusu planların başarıya ulaşabilmesi için hem akademisyenlerden hem de sektör profesyonellerinden gerekli desteği almak için çalışmalar yapmıştır. Hem işletmelerin hem de destinasyonların bakış açılarının farklılaşmasının esas nedeni, kalkınma kavramının yeniden ele alınması gerektiği ve yerel dinamiklerin de kalkınmanın aktörü olması gerektiği gerçeğinin ortaya çıkmasıdır. Yerel kalkınma; ulusal düzeyde dizayn edilen ve uygulanan ekonomik kalkınma planlarından / politikalarından yerel / bölgesel kalkınma sistemlerine doğru önemli bir transformasyonun yaşandığı bir yaklaşımdır (Beer & Maude, 2002; Çetin, 2006; Zengin vd., 2014; Yılmaz, 2019).

Tarihsel açıdan bakıldığında Türkiye’de 1980’li yıllara kadar kalkınma politikalarının merkezi hükümetler tarafından yapıldığı görülmektedir. 1980’li yıllardan sonra ülkenin ekonomi sisteminin değişmesiyle beraber kalkınma planları da yeniden ele alınmaya başlanmıştır. 1980’li yılların öncesinde destinasyonlara ilişkin kararlar alınırken merkezi idare tarafından kararlar alınmakta ve uygulanmakta idi. Yine bu dönemde kalkınmanın sektörel odaklı olması, ekonomik kalkınmanın gerçekleşmesi için finansal desteklerin kullanılması, kalkınma planlarının yapılırken mahallî idarelerin ve dolayısıyla o bölgenin ihtiyaç, istek ve talepleri ile potansiyelinin değerlendirme dışı bırakılması kalkınma politikalarının başarısızlık ile neticelenmesine neden olmuştur (Sevinç, 2011).

Geleneksel kalkınma yaklaşımı ile yerel kalkınma yaklaşımı arasında farklılıklar bulunmaktadır. Bu durum Tablo1’de gösterilmektedir.

Tablo1 : Geleneksel Kalkınma Yaklaşımı ile Yerel Ekonomik Kalkınma Yaklaşımı Farklılıkları

Geleneksel Kalkınma Yaklaşımı	Yerel Ekonomik Kalkınma Yaklaşımı
Yöre ve bölge ile ilgili kararlar merkezden alınır.	Kalkınma tüm alansal düzeylerde aşağıdan (yerelden) alınan inisiyatif ile gerçekleştirilir.
Merkezi yönetim ile idare edilir.	Tek merkezden yönetilmez, yönetim katmanları arasında dikey işbirliği, kamu ve özel kesim arasında yatay işbirliği söz konusudur.
Kalkınmada sektörel yaklaşım geçerlidir.	Kalkınmada alansal yaklaşım (yerelleşme, çevre gibi) geçerlidir.
Diğer ekonomik aktiviteleri destekleyecek şekilde büyük endüstriyel projeler geliştirilir.	Yerel ekonomik sistemin değişen ekonomik çevreye uyumunu sağlayabilmek için her bir yörenin kalkınma potansiyelinden azami istifade sağlanır.
Ekonomik aktiviteleri çekebilmek için finansal teşvikler uygulanır.	Ekonomik aktivitelerin gelişmesi için temel bazı koşullar gerçekleştirilmeye çalışılır.

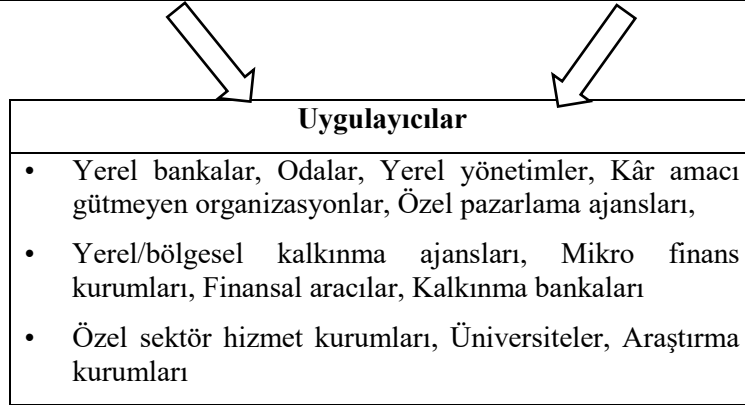
Kaynak: Çetin,2007.

Yerel ekonomik kalkınma yaklaşımı kalkınma merkezli olarak yürütülmemekte bunun yerine kalkınma planlarının icra edilmesi ve yürütülmesinde merkezî idarenin katmanları arasında dikey; kamu-özel sektör kuruluşları arasında yatay koordinasyon göz önüne alınmaktadır (Yılmaz ve Çelik Efşan,2019).

Yerel kalkınma programı, merkezî ve yerel otoriteler, sivil toplum kuruluşları ve vatandaşların katılımı ile birlikte kamu kaynaklarından yararlananların lehine yaşam koşullarını iyileştirici ve yoksulluğu azaltıcı politikaların belirlenmesinde önemli bir girişimdir. Bu girişimin temel bileşenleri şu şekilde ifade edilebilir (Van Boekel & Van Logtestijn, 2002; Eroğlu, 2010). Tablo 2 yerel kalkınmanın temel bileşenlerini göstermektedir.

Tablo 2: Yerel Kalkınmanın Temel Bileşenleri

Yerel Kalkınma Politika / Projeleri	Yerel Kalkınma Araçları
- Finans - İş / İşletme geliştirme hizmetleri - Eğitim - Alt yapı yatırımları ve planlama - Yatırımları çekme - Ağ oluşturma - Yerel kaynakların coğrafi koordinasyonu - Yerel kaynakların fonksiyonel koordinasyonu	- Kredi programları, Garanti fonları, Döner Sermaye - Ortak Girişimler (piyasa araştırması, veri bankaları,) - Danışmanlıklar - İhracat teşvikleri, Endüstriyel kümeleri destekleme - Yönetim kursları, iş gezileri, uzaktan öğrenme kursları, kadınlar, dezavantajlı gruplar için kurslar - Yerel kalkınma planları, çevre planları - Alansal pazarlama - Merkezi yönetim, uluslararası organizasyonlar, kâr amacı gütmeyen örgütler, uluslararası yatırımcılar, yerel kalkınma ajansı ile ilişkiler



Kaynak: Eroğlu,2010

Şekil 1’den de anlaşılacağı üzere yerel kalkınma; yerel yönetici bir yaklaşımla yerelin büyümesini, gelişmesini ve kalkınmasını sağlayan ve bu amaçlara ulaşmayı hedefleyen bir süreçtir. Burada yürürlüğe konulan uygulamaların temel amacı kaynakların optimum şekilde dağılmasını sağlamaktır (Balkaya vd, 2022).

Yerel kalkınmanın odaklandığı noktalar şu şekildedir (Göymen & Kaya, 2004; Eroğlu, 2010; Darıcı, 2007);

- Kalkınma sektör odaklı değil insan odaklı olmalıdır. Sadece ekonomik büyüme ve kalkınmayı amaçlayan, büyüme ve kalkınmanın bireylere ve toplumlara etkisini görmezden gelen yaklaşımlar kifayetsiz kalmaktadır.
- Kalkınma eşitlikçi ve kapsayıcı olmalıdır. Yerel kalkınmada mahallî idareler kalkınmanın öncüsü bir başka deyişle lokomotifidir. Dolayısıyla elde edilecek olan sonuçların toplumun katmanlarına olan etkisi / etkileri iyi araştırılmalı bu süreçte eşit pay alamayan katmanların pozitif ayrımcılık içeren politika ve stratejiler geliştirilmelidir.

- Kalkınmanın ekonomik, kültürel, sosyal ve siyasal boyutları ile birlikte ele alınması gereken bir süreç olduğunun farkında olunması gereklidir. Süreç içerisinde tüm bileşenler arasında tamamlayıcılık etkisi yaratılmalıdır.

Tüm tu bahsedilen noktalardan sonra yerel kalkınmanın amaçları şu şekilde ifade edilebilir (Yalçın,2022):

- Kent ve bölge düzeyinde ekonominin güçlendirilmesi,
- Yerel düzeyde yeni istihdam olanaklarının meydana getirilmesi ,
- Yerel düzeyde yoksulluk ve işsizliğin ortadan kaldırılması / en az düzeye indirgenmesi
- Yerel kalkınma sürecinde mahallî düzeydeki kamu otoriteleri dışında kalan tüm aktörlerin yerel demokrasiyi de geliştirecek şekilde kapasitelerinin artırılması şeklinde ele alınabilir.

2.2. Dünyada Yerel Kalkınma Örnekleri

Küreselleşme ile birlikte geleneksel kalkınma modeli olan dikey kalkınma modeline duyulan inanç azalmış dikey kalkınma modelinin yerine yerel kalkınma modeli / modelleri benimsenmiş ve uygulanmıştır. Yerel işletmelerin, sivil toplum kuruluşlarının kentlerin vs. değişen çevre koşullarına rahat adaptasyonu yerel kalkınmanın içselleştirilmesini de hızlandırmıştır. Yerelde dinamikler birbirlerinden farklı olduğu için dünyanın değişik bölgelerinde yerel kalkınma modellerinin uygulanma şekli değişse de başarılı birçok sonuç elde edilmiştir (Tekin, 2011). Tablo 3 Dünyada yerel ekonomi kalkınma örneklerini göstermektedir.

Tablo 3: Dünyada Yerel Ekonomik Kalkınma Örnekleri

Yerel Ekonomik Kalkınma İnisyatifi	Şehir / Bölge
Yerel iş / işletmelerin büyümesini destekleyen kapsamlı bir LEDA görüşü	Bosna-Hersek (Cebeda), Fransa (Lille)
Alan belirleme ve hedefleme stratejileri	Yunanistan (Thessalonica)
Şehir politikaları ve yapılanma stratejiler	Kuzey İrlanda (Belfast ve Londonderry)
Yerel ekonomik gelişmeyi destekleyecek şehir düzenleme uygulamaları	İngiltere (Birmingham)
Yeni iş imkânları sağlama ve yerel ortaklıklar	İngiltere (Sheffield)
Yerel istihdam, yerel altyapı ve yeni iş birliği girişimleri	İsveç (Jamtland)
Yerel girişim firmaları aracılığıyla iş ve eğitim programlarının düzenlenmesi	İngiltere (Scotland)
Alan pazarlaması, şehir merkezi yönetimi ve şehir yapılandırılması	İngiltere bölgeleri
Avrupa şehirlerinde enformasyon ve iletişim teknolojisi politikaları	Hague, Eindhoven, Helsinki ve Manchester
Yerel ekonomik kalkınmanın kültürel politikaları	ABD Kentucky (Lexington)
Alansal düzeyde şehrin belirli kesimlerinin yeniden yapılandırılması	Güney Afrika (Johannesburg)
Başka yerlerden uzman personelin çekilmesi	Almanya (Weser-Ems bölgesi)
Taşıma yatırımları, şehrin yeniden yapılandırılması	İngiltere (Sheffield)
Yerel iş büyümesi ve ağır altyapı yatırımlarının desteklenmesi	Güney Afrika (Johannesburg)

Kaynak: Theodoros ve Dimitris, 2003: 5.

Tablo 2 incelendiğinde yerel kalkınma inisiyatiflerinin makro düzeyde belirli bir bölgenin veya bölgenin rekabet gücünü artırmayı ve sürdürülebilirlik seviyesini artırmayı amaçladığı; bunun yanı sıra bölgenin ya da yörenin zayıf yönlerini değerlendirerek söz konusu bölge ya da yöreye uygun yerel ekonomik kalkınma programları hazırlayıp uygulamak ve netice itibarıyla da kalkınma hedeflerine ulaşabilmek için belirli sektörler ve alanlar üzerinde de yoğunlaştığı görülmektedir. Bu bağlamda alan odaklı istihdam paktları, birlik inisiyatifleri ve programlar aracılığı ile yerel ekonomik kalkınmayı amaçlayan / destekleyen ILO, OECD ve AB deneyimleri ortaya çıkmıştır. Tablo 3 yerel ekonomik kalkınma ve inisiyatifleri deneyimlerini göstermektedir.

Tablo 3: Yerel Ekonomik Kalkınma Deneyimleri ve İnisiyatifleri

	AB Alansal İstihdam Paktları	AB “Equal, Leader, Urban” Programları	ILO, UNDP, UNOPS	OECD
Katılım	Planlama ve ortaklık programları Kamu-özel sektör işbirliği	Kalkınma ortaklığı komiteleri	Planlama ve uygulamaya katılım İyi yönetim Kamu ve özel sektörün yerel ekonomik kalkınma ajanslarına üyeliği	Kamu-özel sektör ortaklığı
Hedefler	Yaşam kalitesi İstihdam Çevre	Kriz içindeki bölgelerin yeniden oluşturulması Yaşam kalitesi İstihdam Çevre	İş yaratılması Kobi’ler için çevre oluşturma Sosyal katılım	Yerel kalkınma İstihdam Yoksullukla mücadele
Stratejiler	Endojen kaynakların geliştirilmesi Kobi’ler Yerel ve extra yerel kaynakların entegrasyonu	Politika yenilikleri Endojen kaynakların geliştirilmesi	Yerel potansiyelin kullanılması Yerel çevrenin desteklenmesi Kobi’ler	Girişimcilik ve yerel Kobi’ler Endojen potansiyelin kullanılması
Araçlar	Yerel-bölgesel kurumların spesifik bilgisi	Yerel faaliyet kurumları Yerel-bölgesel/ulusal koordinasyon	Yerel ekonomik kalkınma ajansları Alansal pazarlama Finansal ve finansal olmayan hizmetlerin entegrasyonu Uluslararası ağ oluşumu	Yerel ekonomik kalkınma kurumları
Kapsamı	Birliğin en zayıf alanları	Duyarlı (zayıf) gruplara iş fırsatları Dışlanma ve ayırımı önleyici politikalar	Duyarlı (zayıf) gruplara öncelik	Bölgenin zayıf yöreleri üzerinde durma

Sürdürülebilirlik	Birliğin finansman aşamasından sonra yerel imkânlara dayanma	Birliğin finansman aşamasından sonra yerel imkânlara dayanma	ILO, UNDP, UNOPS'un ilk finansman temininden sonra yerel ekonomik kalkınma ajansları tarafından gerçekleştirilir	Sosyal sürdürülebilirlik

Kaynak: Çetin,160.

2.3.LEADER Yaklaşımı ve Yerel Eylem Grupları

Kırsal alanların sürdürülebilir kalkınma stratejilerinin hazırlanmasında ve uygulanmasında yerel katılımı ve iştiraki teşvik etmek ve bu doğrultuda kırsal politikalar / stratejiler geliştirmek için LEADER yaklaşımı geliştirilmiştir. LEADER yaklaşımı kırsal sorunlara yenilikçi yaklaşımlar oluşturulmasını teşvik etmekte, yerel toplulukların ihtiyaç, istek ve taleplerini karşılamak için önemli bir ihtiyacı karşılamaktadır. İlave olarak yerel aktörlerin üreteceği projeler ile hem bölgenin kalkınmasına katkı sağlayacak hem de yerelde karar alma süreçlerine katılmaları suretiyle yönetişimin gerçekleşmesine katkı sağlamaktadır. Yaklaşımın ana amacı ise Yerel Eylem Grupları tarafından geliştirilen ve tabandan tavana geliştirilen kalkınma stratejilerini yürürlüğe koymaktır. LEADER yaklaşımının yedi (7) temel özelliği vardır (Polat, 2023; TKDK, 2025; Olgun ve Sevilmiş, 2018). Bu özellikler şu şekilde sıralanabilir.

- Yerel kalkınma stratejilerinde çok sektörlü tasarlama ve uygulama
- Alan bazlı yerel kalkınma stratejileri
- Yerel kamu özel ortaklıkları
- Tabandan tavana yaklaşım
- İş birliği
- Yenilikçi yaklaşım
- Ağ oluşturma

LEADER yaklaşımı AB ülkelerinde başarılı şekilde uygulanmıştır. Aşağıda LEADER yaklaşımının başarılı şekilde uygulandığı örnekler gösterilmiştir (Dama ve İnan,2025).

- Avusturya Ulusal Park Projesi: Proje kapsamında Avusturya'nın Gesause bölgesinde 17 yerleşim yerinin sivil toplum kuruluşları ve yerel işletmeler bir araya gelmiştir. Proje kapsamında turist rehberlerinin eğitimi, paydaşlar arasında yerel ağ oluşturulması, tanıtım faaliyetleri, kano parkurları gibi birçok aktivite gerçekleştirilmiştir.
- Yerel Ürünler İçin Online Satış Sistemi Projesi: Portekiz'de 8 yerel eylem grubunun ortaklığı ile gerçekleştirilmiştir. PROVE projesi ile yerel üreticiler tarafından üretilen taze sebze ve meyvenin nihai tüketiciye ulaşması hedeflenmiştir.
- Lüksemburg, Almanya ve Fransa'dan üç farklı yerel eylem grubunun Moselle şarabı ticaretinde rekabet güçlerini artırmak amacıyla oluşturdukları projedir.
- Slovakya'da bulunan KARST Ulusal Parkında bulunan KRAS yerel eylem grubu tarafından yerel çiftçi ve zanaatkarların ürünlerinin sınırlı sayıda müşteriye ulaşması sorununu ortadan kaldırmak amacıyla yerel marka projesi yürütülmüştür.

LEADER yaklaşımının AB'nin belirlediği hedeflere ulaşabilmesi maksadıyla Yerel Eylem Grupları (YEG) tesis edilmiştir. YEG'ler yerel kalkınma stratejilerinin hazırlanması ve uygulanması ve yerel kalkınma stratejilerinin finansal kaynaklarının dağıtımı ve yönetimi konusunda görev yapmaktadır. YEG'ler yerel kalkınmanın gerçekleşmesi için önemli bir yapıdır. Her bölgede YEG kurulamamakta yerleşim merkezinin 25.000'den az olması gibi kriterlere haiz olmalıdır. YEG'ler tüzel kişilik olarak kamu sektörü, özel sektör, sivil toplum kuruluşlarının ortaklığı ile kurulur (Tarım ve Orman Bakanlığı, 2025).

3. Yöntem

Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden örnek olay tekniği kullanılmıştır. Çalışmada literatür taramasından yararlanılmıştır. Örnek olay tekniği olguları tanımlamak ve açıklamak amacıyla bir veya daha fazla olayı sistematik şekilde açıklamak olarak ifade edilebilir (Berg ve Lune,2015). Örnek olay, güncel bir olguyu kendi yaşam çerçevesinde irdeleyen, olgu ve içinde bulunduğu içerik arasındaki sınırların kesin hatlarıyla belirgin olmadığı, birden fazla kanıt veya veri kaynağının mevcut olduğu durumlarda kullanılan bir tekniktir (Yıldırım ve Şimşek,2011). Örnek olay incelemelerinde çok sayıda benzer kişi ya da mekânların yatay olarak incelemeleri gerçekleştirilmektedir. Örnek olay biyografi başta olmak üzere çeşitli şekillerde yapılmaktadır. Konunun derinlemesine ele alınması gerektiği durumlarda örnek olay tercih edilmektedir. Başka bir anlatımla örnek olay ile bir kişinin, grubun veya mekânın bütüncül şekilde dikey bir biçimde incelenmesi sağlanmaktadır. Örnek olay yönteminde kullanılan veri toplama yöntemlerinin çeşitliliği diğer yöntemlere göre oldukça önemli avantajlar sağlamaktadır. Konunun derinlemesine ve bütüncül olarak ele alınması nedeniyle örnek olay yönteminde elde edilen veriler çok detaylı şekilde yorumlanır (Kozak,2014).

Havza, Samsun'un güneyinde Amasya'ya komşu ilçesidir. İlçe Samsun merkeze 84 km uzaklıktadır. Havza ismi Hititlerin Amasya Valisi olan Kavuzhan'dan geldiği rivayet edilmekte ve zaman içerisinde söylene söylene Havza haline geldiği iddia edilmektedir. 1174 yılından itibaren yazılan tarihi belgelere göre ilçenin isminin Havize ve Hevize olarak görüldüğü; 1524 yılından itibaren yazılan tarihi belgelerde ise ilçenin Havza ismi ile kayıtlı olduğu ve Havize isminin eski Hancere (boğaz)isminin Türklerin dilinde değişikliğe uğrayarak zamanla Havza halini aldığı ileri sürülmektedir (Havza Kaymakamlığı, 2025). Kuruluşu MÖ 2000'li yıllara dayanan Havza, Kızılırmak ve Yeşilirmak deltaları arasına konuşlanmış kuruluşu Hitit uygarlığına kadar dayanmaktadır. İlçe 1071 Malazgirt Zaferinden sonra Türk hâkimiyetine girmiş olsa da Haçlı seferlerinden kaynaklı olarak sıklıkla el değiştirmiştir (Samsun Valiliği,2025). Havza 13. Yüzyılda Selçukluların egemenliğine girmiş, Selçukluların çöküşünden sonra Canik Beyliğine ve 1414 yılında Osmanlı hâkimiyetine girmiştir. İlçe Osmanlı İmparatorluğu döneminde Amasya'ya bağlı olarak yönetilmiştir. Havza 1882 yılında ilçe hüviyetini kazanmıştır. 1925 yılına gelindiğinde Havza Amasya'dan ayrılmış ve Samsun'a bağlanmıştır (Havza Belediyesi 2025, Samsun Valiliği 2025). Havza 788.125 kilometrekare araziye sahip olup kaplıca sularından dolayı termal turizme son derece elverişlidir. Kurtuluş Savaşı ve Cumhuriyet tarihi açısından çok önemli bir yere sahiptir. Gastronomi, kültür ve sağlık turizmi açısından turistik ürün olabilecek oldukça önemli bir envantere sahiptir.

Havza Yerel Eylem Grubu (Havza YEG) : Havza Yerel Eylem Grubu Derneği 31.07.2019 tarihinde 55-031-080 kütük numarası ile Samsun Valiliği İl Sivil Toplumla İlişkiler Müdürlüğü tarafından onaylanarak tüzel kişilik kazanmıştır. Havza YEG Derneği yönetim kurulu: kamu kuruluşlarından 2, sivil toplum kuruluşlarından 2, Özel sektör kuruluşlarından 3 olmak üzere toplam 7 üyeden oluşmaktadır. Havza Yerel Eylem Grubu Derneği: Yerelde bulunan kamu kuruluşları, özel sektör kuruluşları ile sivil toplumu temsil eden dernekleri ve kuruluşları temsil etmektedir. Havza YEG yerel toplulukların ve paydaşların kendi bölgelerindeki kırsal kalkınma sürecine katılımını sağlamak ve kırsal alanlarda sürdürülebilir kalkınmaya temel oluşturmak için tabandan tavana yaklaşımı benimseyen yapıdadır.

Havza Yerel Eylem Grubu (Havza YEG), kırsal kalkınma stratejilerini belirleyen ve uygulayan bir yerel inisiyatif ve ortaklık platformudur. Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilen IPARD Programı kapsamında, Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından yürütülen LEADER Tedbiri Farkındalık Yaratma ve Yerel Halkı Harekete Geçirme Teknik Destek Projesi'nin bir parçası olarak faaliyet göstermektedir.

Havza YEG'in faaliyetleri aşağıdaki temalar altında toplanabilir:

- Kırsal Ekonomik Faaliyetlerin Çeşitlendirilmesi; Kırsal üretim kapasitesinin artırılması, faaliyet alanından elde edilecek olan ürünlerden / ham maddelerden katma değeri yüksek ürünlerin üretilmesi, pazarlanması ve markalaşması Havza YEG'in faaliyetlerinde önemli bir yere sahiptir.

- Kırsal Turizmin Geliştirilmesi; Havza kültür, gastronomi ve termal turizm başta olmak üzere birçok turizmi bir arada sağlayan ender destinasyonlardan birisidir. Kurtuluş Savaşının seyrinde önemli bir yere sahip olan Havza aynı zamanda kaplıca turizmi ve wellness turizmi açısından da önemli bir destinasyondur. Tarıma elverişli topraklarının olması ilçenin gastronomik açıdan zengin olmasına yol açmıştır. Yapılan tutundurma çalışmaları ve etkinlikler ile Havza'ya olan turizm talebinin artmasına neden olmuştur.
- Sivil Toplum Kuruluşlarının Güçlendirilmesi ve Toplumsal Katılım: Gerek sivil toplum kuruluşlarının kurumsal kapasitelerinin artırılması gerekse de toplumun tüm katmanlarına yönelik olarak kişisel gelişim vs eğitim programları düzenlenmiştir.
- Network Oluşturma ve Yaygın Etkinin Artırılması: Samsun ilindeki tüm YEG'ler ile ortak çalışmalar yürütülmüş ve web sitesi gibi sunum ortamlarının hazırlanması ile de ulusal / uluslararası arenada bilinirliğin ve tanınırlığın artırılması amaçlanmıştır.

Havza YEG'in amaçları şu şekilde sıralanabilir;

- Havza YEG, LEADER yaklaşımının temel prensipleri doğrultusunda, Havza bölgesindeki kırsal alanlarda sürdürülebilir kalkınma stratejilerini oluşturmak ve uygulamak için yerel katılımı teşvik eder. Bu, bölgenin önceliklerini ve ihtiyaçlarını dikkate alarak, alt bölgesel düzeyde kapsamlı ve çok yönlü projeler geliştirmeyi amaçlar. Temsil ettiği kırsal bölgenin tabandan-tavana yaklaşımla kalkınmasını sağlar.
- Bölgenin kalkınma sorunlarını, önceliklerini ve sorunların çözümüne yönelik proje alanlarını belirlemek.
- Bölgenin kırsal yerleşimlerdeki sorunların tanımında, çözüme yönelik proje ve programların geliştirilmesinde, planlama, uygulama ve değerlendirme süreçlerinde tüm tarafların aktif katılımını sağlayarak demokrasinin tabanda gelişmesine katkıda bulunmak.
- Kırsal alanlarda dengeli bir kalkınmanın sağlanabilmesi için ülke, bölge ve yöre gerçeklerini dikkate alan program ve projeler geliştirmek.
- Bölgenin mevcut kırsal çevre, su, toprak, mera ve biyolojik kaynaklarını korumak ve bu kaynakların sürdürülebilir kullanımının önündeki sosyal, ekonomik, idari ve bürokratik engelleri aşmaya yönelik çalışmalar yapmak.
- Yerel Kalkınma Stratejilerinin hazırlanması ve uygulanması için ilgili kuruluşların ve yerel halkın bilincini artırmak.
- Yerel Kalkınma Stratejilerini hazırlamak ve uygulamak.
- Yerel Kalkınma Stratejisi (YKS) kapsamında verilen desteklerden yararlanmak isteyen faydalanıcıların tekliflerini değerlendirmek ve yönlendirmek.
- Bölgede, yeni iş imkânlarının yaratılması, ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilmesi ve kırsal alanlarda yaşam ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi konusunda çalışmalar yapmak.
- Yerel Kalkınma Stratejisinin uygulaması dâhil dernek faaliyetlerinin genel olarak desteklenmesi için insan, teknik, mali kaynakları sağlamak.

Havza YEG Genel Uygulama (Faaliyet) Planı : Havza Yerel Eylem Grubu (YEG) derneği Türkiye Cumhuriyeti Tarım Ve Orman Bakanlığı Tarım Reformu Genel Müdürlüğü ve Avrupa Birliği ortaklığıyla Havza ilçesinde LEADER yaklaşımı kapsamında kırsal kalkınmaya yönelik faaliyetler göstermektedir. Havza ilçesinde tarım, turizm ve hayvancılık alanlarında katma değer oluşturan, sosyal ve kültürel aktivitelerin canlandırılmasını sağlayan ve IPARD programlarının ilçede uygulanmasını sağlayan çalışmalar gerçekleştirmektedir. Havza YEG tarafından 2020-2024 yıllarını kapsayan faaliyetler aşağıda yer almaktadır (Havza Yerel Eylem Grubu Faaliyet Raporu, 2025).

- Samsun Tarım Fuarı'na Katılım: Samsun Tarım ve Orman Müdürlüğü tarafından düzenlenen tarım fuarına dernek olarak katılım sağlanmıştır. Fuarda Havza ilçesinin yöresel ürünleri ve el sanatları ürünlerinin tanıtımları yapılmıştır. Faaliyetin toplam bütçesi 22.000,00 TL'dir.
- IPARD II 11. Çağrı Tanıtım ve Bilgilendirme Toplantısı: İlçedeki çiftlik faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi ve iş geliştirme tedbiri kapsamında Havza'da bulunan turizm

yatırımcıları ve potansiyel yatırımcılarına yönelik tanıtım ve bilgilendirme toplantısı düzenlenmiştir. Projenin bütçesi 8.000,00 TL'dir *

- Ortaokul Öğrencilerine Yenilenebilir Enerji Eğitimi (Biogaz Tesisi Saha Ziyaret: İlçedeki ortaokul öğrencilerine Amasya ili Suluova ilçesinde besi organize sanayi bölgesindeki biogaz tesisinde inceleme ziyareti düzenlenmiştir. Projenin toplam bütçesi 3.400,00 TL'dir.
- Havza Belediyesine Çadır Alım Projesi: Havza YEG tarafından sosyal, kültürel ve açık hava etkinliklerinde kullanılmak üzere 5 adet çadır temini gerçekleştirilmiştir. toplam bütçe 34.415,00 TL'dir.
- Tıbbi ve Aromatik Bitki Yetiştiriciliği Faaliyeti: 137 üreticinin katılım sağladığı bilgilendirme programında yetiştiricilere ilçedeki tıbbi ve aromatik bitki türleri, yetiştirme koşulları ve ekonomik değerleri üzerine bilgilendirme yapılmıştır. Toplam bütçesi 37.542,00 TL'dir.
- Havza Bölgesinde Yapılan Ekolojik Tarım Konusunda Farkındalık Eğitimi: Sağlıklı gıda ve toprak yapısının korunması, bilinçli gübre kullanımı ve organik gübre çeşitleri ile ilgili 60 üreticiye eğitim verilmiştir. Eğitimin toplam bütçesi 17.982,00 TL'dir.
- 25 Mayıs Semaver Şenliği: 25 Mayıs Havza şenliklerinde Havza'da üretimi yaygın olan semaverin daha geniş kitlelere yayılması ve turizm değerlerinin tanıtılması amacı ile semaver şenliği yapılmıştır. Semaver çayının lezzeti burada gösterilerek bölge halkının kullanım miktarı arttırılması ve ilçeye özgü bu ürünün pazarda daha iyi bir yere sahip olması sağlanması amaçlanmıştır. Şenlikte ayrıca keşkek ikramı, geleneksel oyunlar, buzağı güzellik yarışması, rahvan at gösterileri de yapılmıştır. Projenin toplam bütçesi 72.600,00 TL'dir.
- Çocuk Parkı Projesi: Köylerde sosyal yaşamın kalitesinin artırılması ve çocuklara yaşam alanı oluşturulması kapsamında Beyköy Mahallesinde oyun parkı ve tahterevalli teminleri gerçekleştirilmiştir. Proje kapsamında 73.500,00 TL bütçe harcanmıştır.
- Sivil Toplum Örgütlerine Yönelik Eğitim Çalışması: İlçede bulunan STK'ların kapasitelerinin artırılması için 50 kişiye yöneticilik ve idarecilik eğitimi verilmiştir. Havza YEG proje kapsamında 25.832,50 TL harcama gerçekleştirmiştir.
- Havza Kültür Merkezine Ekipman Projesi: Havza Kültür Merkezinde yapılacak olan eğitim ve toplantı faaliyetlerinde daha faydalı ve sağlıklı programlar yapabilmek için ses ve görüntü sistemi ekipmanları temin edilmiştir. Projenin toplam bütçesi 73.200,00 TL'dir.
- LEADER Yaklaşımı Eğitimi: Kırsal kalkınmanın temeli olan LEADER yaklaşımının yerel halka benimsetilmesi ve Havza YEG derneğinin çalışmalarının daha iyi anlatılması amaçlı 40 kişiye bilgilendirme toplantısı yapılmıştır. Proje bedeli 25.879,20 TL'dir.
- Jeotermal Enerjinin Önemiyle İlgili Fizibilite Çalışması: Havza ilçesinin jeotermal potansiyelinin aktif kullanımı ve geri dönüşümde de kullanımı ile ilgili Samsun Valiliği, Pamukkale Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi ve yurt dışı Geothermika ortaklığıyla fizibilite çalışması gerçekleştirilmiştir. Fizibilite çalışması için Havza YEG Derneği tarafından 17.600,00 TL bütçe harcanmıştır.
- Havza'nın tarihi alanları, yöresel, el sanatları ve tarımsal faaliyetleri ve sosyal ve kültürel tarihini anlatan kitap basımı faaliyeti yapılmıştır. Bu faaliyetteki amaç turizm, yöresel, el sanatları ve tarımsal çalışmaların, ilçenin sosyal ve kültürel tarihinin gelecek kuşaklara aktarılması ve unutulmaya yüz tutmuş bu özelliklerin canlandırılması olmuştur. Havza ilçesinin tarihi geçmişine ait bilgi ve belgeler bir araya getirilerek yazılı metin hâline getirilmiştir. Bu metinlerin basılarak kitap hâline getirilmesi, bölgedeki önemli yerel arşivlere ve kütüphanelere dağıtılarak insanlar tarafından öğrenilmesi sağlanmıştır. Projenin toplam bedeli 68.800,00 TL'dir.
- Kadın Kooperatifine Ekipman Desteği: İlk Kıvılcım Kadın Kooperatifi ile yapılan protokolle kooperatife verilen ekipmanlar ile daha kaliteli ve uzun saklama koşullarının sağlanması hedeflenmektedir. Üreticilerin üretmiş olduğu yöresel ürünlerin daha hijyenik şartlarda işlenmesi, paketlenmesi ve sergilenmesi sağlanmıştır. Özellikle üretilen ürünleri kapalı ortamda kurutulması, el değmeden paketlenmesi/şişelenmesi ürünlere katma değer

katması amaçlanmıştır. Özellikle bunların mevsim normalleri dışında saklanabilmesi için gerekli dolaplar sayesinde halka her mevsim istenilen kalitede ürün tedariki yapılması sağlanmıştır. Projenin toplam bütçesi 31.532,20 TL'dir

- Kadın Kooperatifine Ekipman Desteği: Havza ilçesinde bulunan İlk Kıvılcım kadın kooperatifinin ilçeye özgü üretmiş olduğu paketli yöresel ürünlerin dışında günlük tüketilebilecek yöresel yemeklerin ve aperitif ürünlerin tanıtım ve satışlarının yapılabilmesi için uygun bir ortam oluşturulmuştur. Ekipmanlar sayesinde İlk Kıvılcım Kadın Kooperatifi gelen tüketicilere yöresel ürünlerin doğrudan sunum ve tüketebilme imkânı sunmaktadır. Projenin toplam bütçesi 40.000,00 TL'dir.
- Köylerde Yaşam Alanı Oluşturma Projesi: Köy ve mahallelerde halkın ortak kullanabileceği park ve köy meydanlarına 36 adet bank alımı yapılmıştır. Bu sayede köy halkı köy meydanı ve parklarda oturup vakit geçirebileceği oturma alanları oluşturulması sağlanmıştır. Projenin toplam bütçesi 99.540,00 TL'dir.
- Köy ve Mahallelerde Oyun Parkı Kurulumu: Yaylaçatı ve Cevizlik mahallelerinde yaşam ve eğlencenin simgesi olan çocukları daha iyi imkânlarda ve alanlarda yetiştirmesi, mahalle kültüründen uzaklaşmaması ve elektronik bağımlısı olmaması için mahallelerde fizik kanunları parkları yapılmıştır. Söz konusu alanda fizik kurallarının uygulamalarına yönelik oyuncaklar kurulmuştur. Projenin toplam bütçesi 99.200,00 TL'dir.
- Oyun Parkı Kurulumu: Elmacık ve Mısımlağaç mahallelerinde yaşam ve eğlencenin simgesi olan çocukları daha iyi imkânlarda ve alanlarda yetiştirmesi, mahalle kültüründen uzaklaşmaması ve elektronik bağımlısı olmaması için çocuk parkı yapılmıştır. Burada çocuklar için eğitsel ve sportif faaliyetli bir park kurulmuştur. Projenin toplam bütçesi 99.200,00 TL'dir.
- Oyun Parkı Kurulumu: Ekinpınarı ve Şerifali mahallelerinde yaşayan çocukların daha iyi olanaklara sahip olarak yetişmesi ve mahalle kültüründen uzaklaşmaması ve dijital bağımlısı olmamaları için eğitsel ve sportif park inşa edilmiştir. Projenin toplam bütçesi 99.600,00 TL'dir.
- Geleneksel Oyunlar Şenliği: Havza'daki genç grupların unutulmaya yüz tutmuş tarihî ve kültürel olan geleneksel oyunları öğrenmeleri ve tekrardan yaşatılması için etkinlik düzenlenmiştir. Geleneksel oyunlar şenliğinde geleneksel yarışmaların yanında sportif ve akılcı yarışmalara da yer almıştır. Projenin toplam bütçesi 63.420,00 TL'dir.
- Tiyatro Etkinliği: Kırsal alanda yaşayan dezavantajlı öğrencilerin sosyal ve kültürel gelişimini arttırmak için ilçe kültür merkezinde tiyatro gösterisi yapılmıştır. Köy ve mahallelerde bulunan ilkokul öğrencilerine yapılan faaliyete 2000 öğrenci katılmıştır. Faaliyet 500 kişi kapasiteli olan kültür merkezinde öğleden önce 1 seans, öğleden sonra 1 seans olarak toplamda 4 seans (2 günde) yapılmıştır. Projenin toplam bütçesi 99.645,00 TL'dir.
- II. Orta Karadeniz Engelli ve Yaşlı Sağlığı Kongresi: Havza ilçesinde bulunan doğal kaynakların yaşlı, engelli ve fizik tedavi uygulamalarındaki faydaları hakkında bilimsel çalışmalara katkı sağlamak amacıyla kongre düzenlenmiştir. İlçede bulunan termal kaynakların şifalı suyunun insan sağlığındaki önemini belirten bir kongre tertiplenmiştir. Kongre mevcut termal kaynaklara bağlı olan fizik tedavi merkezi ve huzur evi ile birlikte yapılmıştır. 2 gün süren ve akademisyenlerle birlikte toplam 110 kişinin katılım sağladığı kongrenin toplam bütçesi 249.630,00 TL'dir.
- Havza Kültür Merkezine Ekipman Temini: Havza Kültür Merkezinde yapılacak olan eğitim ve toplantı faaliyetlerinde daha faydalı ve sağlıklı programlar yapabilmek için ses ve görüntü sistemi ekipmanları temin edilmiştir. Projenin toplam bütçesi 99.630,00 TL'dir.
- Satış Web Sitesi Kurulumu: Havza'da ticari faaliyetlerin güçlenmesi bu faaliyetlerde yöresel ürünlerin etkinliğini arttırmak amacı ile çevrimiçi satış web sitesi kurulmuştur. Bu sitenin yönetim ve idaresi Havza İlk Kıvılcım Kadın Kooperatifine bir protokolle devredilmiştir. Bu site ilçede yöresel ürün üreticileri ve el sanatı üreticileri üye olarak ürünlerini sergileyebileceği bir satış sitesidir. Burada yöresel ürünlerin pazarlanması

amaçlanırken aynı zamanda yöresel ürün üreten üreticileri tek bir site altında toplanması tüketicinin kolay erişebilmesi sağlanmıştır. Projenin toplam bütçesi 27.080,00 TL'dir.

- Satış Büfesi Kurulumu: YEG alanında üretimi yapılan yerel ürünlerin köy pazarında satışa sunulması için yöresel ürün pazar yerine satış standı temin edilmiştir. Havza Belediyesi ile imzalanan protokolle burada satışı yapılacak ürünleri daha hijyenik ve sağlıklı koşullarda halka arzı sağlanması amaçlanmaktadır. 25 Mayıs mahallesinde yapılan belediyenin DOKAP destekli kapalı pazar yeri projesi içinde yerel ürünlerin de satışı için satış alanı oluşturulmuştur. Projenin toplam bütçesi 163.000,00 TL'dir.
- Oyun Alanları Kurulumu: Çeltekte ve Eymir mahallelerinde yaşam ve eğlencenin simgesi olan çocukları daha iyi imkânlarda ve alanlarda yetiştirilmesi, mahalle kültüründen uzaklaşmaması ve elektronik bağımlılığı olmaması için çocuk parkı kurulmuştur. Burada çocuklar içim eğitsel ve sportif faaliyetli bir park amaçlanmıştır. Projenin toplam bütçesi 162.000,00 TL'dir.
- Oyun Alanları Kurulumu: Yenice Mahallesi ve Karageçmiş Mahallesi yaşam ve eğlencenin simgesi olan çocukları daha iyi imkânlarda ve alanlarda yetiştirilmesi, mahalle kültüründen uzaklaşmaması ve elektronik bağımlılığı olmaması için çocuk parkı kurulmuştur. Burada çocuklar içim eğitsel ve sportif faaliyetli bir park amaçlanmıştır. Projenin toplam bütçesi 162.000,00 TL'dir.
- Oyun Alanları Kurulumu: Sofular ve Şeyhalı Mahallelerindeki çocukların olanaklarının iyileştirilerek daha sağlıklı bir biçimde yetişmesi, mahalle kültürünü tanınması ve dijital bağımlılığı olmamaları için çocuk parkı kurulmuştur. Burada çocuklar içim eğitsel ve sportif faaliyetlerin yapılabileceği bir alan oluşturulmuştur. Projenin toplam bütçesi 162.000,00 TL'dir.
- Oyun Alanları Kurulumu: Kuşkonağı ve Hacıdede mahallelerinde çocuklar için eğitsel ve sportif faaliyetlerin yapılabileceği park alanları oluşturulmuştur. Projenin toplam bütçesi 162.000,00 TL'dir.
- Geleneksel Oyunlar Etkinliği: Havza'daki genç grupların unutulmaya yüz tutmuş tarihî ve kültürel olan geleneksel oyunları (halat çekme, seksek, çuval yarışı, dalya oyunu, yakantop v.b.) öğrenmeleri ve yaşatılması için geleneksel oyunlar şenliği adlı etkinlik düzenlenmiştir. Projenin toplam bütçesi 163.350,00 TL'dir.
- Tiyatro Etkinliği: Kırsal alanda yaşayan dezavantajlı öğrencilerin sosyal ve kültürel gelişimini arttırmak için ilçe kültür merkezinde tiyatro gösterisi yapılmıştır. Köy ve mahallelerde bulunan tüm ilköğretim öğrencilerine yönelik olan faaliyete 2000 öğrenci katılmıştır. Projenin toplam bütçesi 163.350,00 TL'dir.
- Geçmiş ve Gelecek Nesillerin Bir Araya Geldiği Etkinlik: İlçede sosyal farkındalık yaratmak amacı ile yaşlı bireyler ile bir araya gelecek bir toplantı gerçekleştirilmiştir. İlçe geçmişine yön vermiş, ilçenin geçmişinde yaşamış, ilçeye değer katmış yaşlı insanlarla bir araya gelerek ilçe geçmiş kültür ve sosyal yapısı, günümüze aktarılan veya aktarılamayan değerlerin konuşulup değerlendirildiği bir etkinlik yapılmıştır. İlçenin geçmişinde yer almış olan kültür ve sosyal yaşantıyı bilen insanlar ile genç nesil arasında kültür aktarımı olmuştur. Projenin toplam bütçesi 81.250,00 TL'dir.
- Yayla Şenliği: Havza'da yaşayan yerel halkın sosyal ve kültürel etkinliğini arttırmak için yayla şenliği düzenlenmiştir. Şenlikte buzağı güzellik yarışması, rahvan at yarışları, cirit gösterisi, geleneksel oyunlar (halat çekme, çuval yarışı, ip atlama, uçurtma), yöresel yemek (keşkek) ikramı yapılmıştır. Faaliyetin toplam bütçesi 163.400,00 TL'dir.
- Mesleki Eğitim Kursları: İlçe gençlik ve spor faaliyetlerin çeşitlendirilmesi sporsal alanda farkındalık yaratmak için okçuluk eğitimi verilmiştir. 25 kişinin katılım sağladığı eğitim programının toplam bütçesi 39.000,00 TL'dir.
- Girişimcilik Eğitimi: Bölge ekonomisine katkı sağlamak, ticari faaliyetleri güçlendirip arttırmak amacı ile kadın gruplarının ağırlıklı olduğu girişimcilik eğitimi yapılmıştır. Girişimciliği arttırılması ve bölge ticaretinin daha geniş bir alana yayılması eğitimin temel amacıdır. İlçede ticari faaliyette bulunmak isteyen 100 kadar kadın girişimci katılmıştır. Programın toplam bütçesi 67.500,00 TL'dir.

- STK'lara Yönelik Eğitim: Havza'da bulunan sivil toplum örgütleri arasındaki bağı güçlendirmek ve iş birliği bilincini arttırmak amacı ile bir eğitim düzenlenmiştir. İlçede bulunan sivil toplum örgütleri çalışanları ve üyeleri ile bir araya gelerek iş birliği bilincinin oluşmasını sağlamayı hedeflenmiştir. Sivil toplum örgütlerinin toplumsal birlikteliği ve iş birliği bilincini oluşturmadaki önemi anlatılmıştır. 120 kişinin katıldığı eğitimin toplam bütçesi 115.260,00 TL'dir.
- III. Orta Karadeniz Yaşlı ve Engelli Sağlığı Kongresi: İlçede bulunan doğal kaynakların yaşlı, engelli ve fizik tedavi uygulamalarındaki faydaları hakkında bilimsel çalışmalara katkı sağlamak amacıyla kongre düzenlenmiştir. İlçede bulunan termal kaynakların şifalı suyunun insan sağlığındaki önemini belirten bir çalıştay düzenlenmiştir. Bu çalıştay mevcut termal kaynaklara bağlı olan fizik tedavi merkezi ve huzurevi ile birlikte yapılmıştır. Programın toplam bütçesi 306.690,00 TL'dir.
- Gençlik Merkezine Ekipman Temini: Yenimahalle mahallesinde bulunan Yenimahalle Sünnetçi Camii içinde oluşturulacak olan gençlik merkezine makine ekipman alınmıştır. Bu gençlik merkezi ile gençlerin kötü alışkanlıklardan uzaklaştırılıp sosyal ve sportif alanlara yönlendirilmesi amaçlanmıştır. Gençlik merkezi içinde gençlerin oturup sosyalleşebileceği, eğlenceli vakit geçirebileceği kapalı bir alan oluşturulmuştur. Bunun yanında sportif faaliyetler için basketbol ve voleybol sahası yapılmıştır. Havza Kaymakamlığı, Havza Belediyesi, Havza YEG, Yenimahalle Muhtarlığı, Sünnetçi Camii Derneği ve Havzalı İş Adamları iş birliği içerisinde bu alan gençlik merkezine dönüştürülmüştür. Faaliyetin toplam bütçesi 150.854,00 TL'dir.
- Dokuma Tezgâhı Temini: İlçede bulunan kamu kuruluşlarından huzur evinde yaşlılara yönelik hobi amaçlı atölye kurulmuştur. Bu atölyeye alınan dokuma tezgâhları ile yaşlı ve engelli kişilere hem hobi amaçlı bir etkinlik yaptırmak hem de sosyal beceri kazandırma amaçlanmaktadır. Sosyal hayattan soyutlanmış olan yaşlı ve engelli bireyler bu atölyede el sanatı alanında yaptırılan faaliyetle hem rehabilite olacak hem de becerilerini geliştirebilecektir. Projenin toplam bütçesi 25.000,00 TL'dir.
- LED Ekran Temini: İlçedeki kültürel faaliyetleri arttırmak amacı ile yaz akşamları açık hava sineması düzenlenmektedir. Açık hava sinemasını yerel halkın izleyebilmesi için ilçe meydanına billboard ekran alınmıştır. Bu ekrandan açık hava sineması gösterimi yapılmaktadır. Diğer zamanlarda ise bu ekranda YEG faaliyetlerinin gösterimi ve tanıtımı yapılmaktadır. Ayrıca YEG bölgesine ait kültürel etkinliklerin ilan ve tanıtımları yapılmaktadır. Yöreyle ait kooperatifler, birlikler ve spor kulüpleri tarafından yapılan etkinlik, faaliyet ve ilanlara da burada yer verebilmektedir. Projenin toplam bütçesi 163.750,00 TL'dir.
- YEG Toplantısı: Samsun'da kurulmuş olan yerel eylem grubu derneklerinin yer aldığı durum değerlendirme amacı taşıyan 1 günlük toplantı yapılmıştır. Faaliyette LEADER Yaklaşımının IPARD III programındaki misyonu ve geleceği hakkında fikir alışverişi yapılması sağlanmıştır. Programın toplam bütçesi 22.708,00 TL'dir.
- EMITT Turizm Fuarına Katılım: Havza YEG olarak ilçenin turizm değerleri ve yöresel ürünlerinin tanıtımı amacıyla Samsun Valiliği, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Turizm Fakültesi ve Yerel Eylem Gruplarıyla iş birliği kapsamında EMITT turizm fuarına katılım sağlanmıştır. Fuarda ilçenin önemli yöresel lezzeti olan kaz tiritinin ikramı yapılmıştır. Projenin toplam bedeli 85.000,00 TL'dir.
- Samsun Turizm Eylem Planı: Samsun turizm eylem planı kapsamında düzenlenen turizm çalıştayında ilçemizin turizm değerlerinin hazırlanacak turizm eylem planında yer almasına katkı sağlanmıştır.
- Aile Yılı Çalıştayına Katılım: 2025 aile yılı olması vesilesiyle düzenlenen aile yılı çalıştayına katılım sağlanarak Havza YEG tarafından IPARD II döneminde düzenlenen ve IPARD III döneminde planlanan faaliyetlerin anlatımı yapılmıştır.
- Havza Turizm Tanıtım Etkinlikleri: Sosyal medya fenomenleri Samsun İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ile birlikte ilçeye davet edilerek tanıtım etkinliği düzenlenmiştir. Faaliyet kapsamında odun ateşinde pişirilen asma kaz tiriti, kaplıcaları, Ondokuz Mayıs

Üniversitesi fizik tedavi uygulama oteli, tarihi kurt köprü, Atatürk evi, tarihi ahşap Yörgüç Paşazade Camii gibi turizm, tarihi ve kültürel değerlerinin tanıtımları yapılmıştır. Dernek tarafından bu faaliyet için 63.000,00 TL harcama yapılmıştır.

- Boyalı Şelalesinde Tanıtım Etkinlikleri: Sosyal medya fenomenleri Samsun İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ile birlikte ilçenin turizm değerlerinin tanıtımı amacıyla misafir edilmiştir. Boyalı şelalesine yürüyüş rotası fizibilitesi yapılmıştır. Şelalede paddleboards etkinliği yapılmıştır.
- Tarım Bakanlığı UKAFEST Katılım Programı: Tarım ve Orman Bakanlığı Tarım Reformu Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenen Ulusal Kırsal Ağ Festivaline katılım sağlanmıştır. İlçenin yöresel ve el sanatları ürünlerinin tanıtımı amaçlı katılım sağlanan festivalin toplam bütçesi 78.550,00 TL'dir.

3. Bulgular

Bu çalışmada Havza YEG'in yerel ekonomik kalkınmadaki rolü ve önemi ele alınmıştır. Havza YEG'in faaliyetleri derinlemesine incelendiğinde bu dört amacın karşılandığı ortaya çıkmaktadır. Örneğin EMITT gibi fuarlara katılmak suretiyle fuardaki katılımcılar ile ağ oluşturmuş, kendisini ifade etme ve ziyaretçilere ürünlerini tanıtmaya şansı yakalamıştır. Yine gerek Havza içindeki gerekse de Samsun genelindeki STK'lar ile bir araya gelerek faaliyetlerin çarpan etkisinin artırılması amacının güdüldüğü net bir şekilde görülmektedir. İnternet sitesinin kurulması, satış büfesinin kurulması gibi faaliyetler ile de çok sayıda kişiye ulaşma hedefi için çalışmaların yürütüldüğü görülmektedir. Samsun Turizm Master Planı Çalıştay ve UKAFEST festivali katılımları ile de hem faaliyetlerini sürdürdüğü kentin politikalarına katkı verdiği hem de üretilen ürünlerin daha fazla kişiye ulaşması anlamında gayretlerin olduğu görülmektedir. Şehir içerisine kurulan LED ekran marifetiyle hem ilçenin hem de YEG'in faaliyetlerinin tanıtılması sağlanmaktadır. Bu sayede yerel halkın ve ilçenin ziyaretçilerinin gerek ilçe hakkında gerekse de Havza YEG ve faaliyetleri hakkında bilgi edinmesi sağlanmaktadır. Dokuma tezgâhı temin edilmesi gibi faaliyetleri ile Havza YEG bir taraftan unutulmaya yüz tutan geleneksel faaliyetlerin sürdürülmesini sağlamakta bir taraftan da yukarıda açıkça ifade edilen faaliyetler ile de ortaya çıkan ürünlerin yeni pazarlara ulaşması için çaba sarfetmektedir. Havza YEG, LEADER Yaklaşımı çerçevesinde kendisine tanımlanan rolü yerine getirdiği görülmekle birlikte söz konusu faaliyetlerin uluslararası mecralara taşınması ile yaygın etkinin ve çarpan etkisinin de artmasına neden olacaktır. Yine Havza YEG'in yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası projelere başvurması ve ilgili yerlerden kaynak temini ile yukarıda bahsedilen dört ana amacın sürdürülebilirliği de sağlanmış olacaktır.

4. Sonuç ve Değerlendirme

İnsanoğlu var olduğu günden bu yana çok değişim yaşamış olmakla birlikte küreselleşme olgusu ile beraber hemen her şey geri dönülemez ve radikal bir biçimde değişmiştir. Bu değişim insanların yaşam tarzları olarak örnek gösterilse de ülkelerin de yönetim yapılarını değiştirmiştir. Üretim faktörlerinin dağılımında meydana gelen değişim, sadece şirketlerin değil ülkelerin de kalkınma modellerinin ve politikalarının değişmesine neden olmuştur. Hem kamu hem de özel sektör bu manada yeniden yapılanma gereği hissetmiştir. Oluşan yeni modelde artık kalkınma politikalarında merkezî yaklaşımlar terk edilmeye başlanmış bunun yerine yerinden yönetim politikaları benimsenmeye başlanmıştır. Merkezî otorite kaynak dağılımında yerelin talep, istek ve beklentilerinin de dikkate alınması gerektiğinin farkına varmış ve ortaya çıkan yeni yaklaşımda merkezi ve yerel otoriteler, sivil toplum kuruluşları ve vatandaşlar bir araya gelerek kaynakların daha optimum dağılmasını sağlamayı, yerel refahın artırılmasını, yoksulluğu azaltmayı amaçlamışlardır. Ortaya çıkan yerel kalkınma yaklaşımında üç odak nokta vardır. İlk olarak yerel kalkınma insan odaklıdır. İkinci olarak yerel kalkınma eşitlikçi ve kapsayıcıdır. Üçüncü ve son olarak ise yerel kalkınma süreci bütüncül bir yaklaşımla ele almaktadır. Yerel kalkınma bu manada ekonomik, kültürel, sosyal ve siyasal boyutları ile beraber ele alınmalıdır. Yerel kalkınma yaklaşımı dünya genelinde farklı yerlerde uygulanmış ve iyi neticeler alınmıştır. Başta İngiltere, ABD ve Almanya gibi birçok ülkede yerel kalkınmanın iyi uygulamalarını görmek mümkündür. Durum Türkiye açısından ele alındığında

IPARD yaklaşımı çerçevesinde Yerel Eylem Gruplarının oluşturulduğu görülmektedir. Bu manada YEG'ler yerel kalkınma hamlesinin en önemli unsurlarından bir tanesidir. Yaptıkları faaliyetler Binyıl Kalkınma Hedeflerinde tanımlanan hedeflere ulaşmaya çalışmaktadır. Çalışmada ele alınan Havza YEG ise hem Samsun açısından hem de Türkiye açısından örnek teşkil edecek çalışmalar yapmaktadır. Havza YEG faaliyetleri incelendiğinde tüm paydaşlarının katılımının sağlandığı faaliyetlerin gerçekleştirildiği görülmektedir. UKAFEST ve EMITT gibi fuarlara katılarak yapılan faaliyetlerin ve Havza YEG'in tüm mecralarda tanıtılması amaçlanmıştır. Benzer şekilde düzenlenen eğitim ve bilgilendirme programları ile tüm paydaşlarının bireysel ve kurumsal kapasitelerinin artırılması hedeflenmiştir. Yine Havza YEG ve paydaşlar tarafından düzenlenen kongre, seminer ve sempozyum gibi faaliyetler ile bölgenin turizm potansiyeline akademik katkının sağlanmasına ve dolayısıyla da önerilerle de kaynak dağılımının en optimum şekilde gerçekleşmesine çalışılmıştır. Hazırlanan tanıtım materyalleri ve LED ekranlar aracılığı ile de hem yapılan faaliyetlerin hem de bölgenin tanıtımına katkı sağlanmıştır. Sağlanan ekipman desteği ile de hem paydaşlarına hem de bölgeye oldukça önemli kazanımların elde edilmesini sağlamıştır. Havza YEG örneği yerel kalkınma yaklaşımında kaynakların doğru kullanılmasının ve paydaşların bir araya gelerek bölgenin refah düzeyinin artırılmasının en önemli örneklerinden bir tanesi olmuştur.

4.1. Pratik Çıkarımlar

Araştırma bulgularına göre Havza YEG'in faaliyetleri değerlendirildiğinde Türkiye genelinde faaliyetlerini sürdüren yerel eylem gruplarına örnek teşkil edeceği söylenebilir. Örneğin UKAFEST ve EMITT gibi fuarlara katılarak kurulan YEG'in bölgesel olmaktan çıkmasına neden olmuştur. Fuarlara katılarak sadece yerli turistin değil yabancı turistlerin de Havza'yı ziyaret etmesini sağlayacak faaliyetlerde bulunulmuştur. Benzer şekilde Havza YEG bilgilendirme toplantıları yaparak hem yerel halkın hem de paydaşların bilgi sahibi olmasına; eğitim faaliyetleri ile ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim öğrencilerinin bilgi sahibi olmasına; tıbbi aromatik bitki faaliyeti, etkinlikler, şenlikler gibi faaliyetler ile kırsal turizmin gelişmesine; kongre, seminer ve sempozyum düzenleyerek yapılan faaliyetlerin akademik açıdan desteklenmesine ve yörenin kırsal turizm kapasitesinin akademik görüşler ve öneriler doğrultusunda şekillenmesine katkıda bulunmuştur. Bu bağlamda yapılan faaliyetler diğer YEG'ler tarafından da örnek alınabilir.

4.2. Teorik Çıkarımlar

Alanyazında Yerel Eylem Grupları ile ilgili olarak yapılan çalışmaların oldukça kısıtlı olduğu ve yapılan çalışmaların yerel eylem gruplarının yönetim yapısı / yönetişim yapısı / Sivil Toplum Kuruluşları içindeki yeri / LEADER yaklaşımı çerçevesinde değerlendirilmesi konularına odaklandığı görülmektedir. Samsun ili Salıpazarı ilçesinde Yerel Eylem Grubu ile ilgili olarak bir çalışma yapılmıştır. Söz konusu çalışmada Salıpazarı Yerel Eylem Grubunun faaliyetleri LEADER yaklaşımı çerçevesinde değerlendirilmiştir. Bu çalışma, yerel eylem gruplarının yerel ekonomik kalkınmadaki rolü ve önemini incelemesi açısından diğer çalışmalardan farklılaşma ve bu yönüyle de literatürde öncü çalışmalardan bir tanesi niteliğini taşımaktadır. Çalışmanın hem LEADER yaklaşımını hem de yerel kalkınma yaklaşımını bir arada değerlendirmesi çalışmanın özgünlüğünü ortaya koymaktadır. Bu bağlamda çalışma literatüre katkı sağlayan bir çalışma niteliği taşımaktadır. Literatürde yerel eylem gruplarının yerel ekonomik kalkınma ile ilişkisini kuran çalışmalar azdır. Çalışma yerel eylem gruplarının yerel ekonomik kalkınmaya katkısını ele alması açısından da alan yazında yapılan öncü çalışmalardan bir tanesidir. Çalışma Yerel Eylem Grubunun gerçekleştirdiği faaliyetlerin yerel ekonomik kalkınmaya katkılarını göstermesi açısından da önemli bir rol üstlenmektedir.

4.3. Sınırlılıklar ve Gelecek Çalışmalar İçin Öneriler

Bu çalışma, örnek olay yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Çalışmadan elde edilen bulgular bu bölgeye özgüdür. Yine elde edilen bulguların ikincil kaynaklardan elde edilen bilgiler aracılığı ile yorumlanmıştır. Çalışmada nicel herhangi bir veri kullanılmamıştır. Dolayısı ile edilen veriler nicel olarak yorumlanamamıştır. Çalışmada temel amaç Havza YEG'in yerel kalkınmada rolü olup olmadığının ve varsa ne derecede yerel kalkınmaya katkısı olduğunu saptamak olduğu için çalışmada kaynak taraması ve vaka analizi teknikleri kullanılmış ve elde edilen bilgiler literatüre çerçevesinde yorumlanmıştır. Gelecek çalışmalarda sadece Samsun'un tüm YEG'lerinin değerlendirilmesi bölgenin

dinamiklerinin ve yerel kalkınmanın daha rahat incelenmesine ve idrak edilmesine olanak sağlayacaktır. Yine nicel tekniklerin kullanılması ile toplanan verilerin daha farklı yorumlanmasına ve netice itibarıyla de yerel kalkınmanın daha net bir şekilde ölçülmesine vesile olacaktır. İlave olarak kadın kooperatiflerinin de çalışmaya dâhil edilmesi ile konu hem akademik olarak hem de elde edilen veriler aracılığı ile yapılacak analizler ile daha da zengin hâle gelecektir.

Etik Beyan: Bu çalışmada Etik Kurulu izni gerekmemektedir.

Yazar Katkı Beyanı: Makale üç yazarlı olduğundan dolayı tüm katkılar eşittir.

Çıkar Beyanı: Makale yazarları arasında herhangi bir çıkar çatışması söz konusu değildir.

Kaynakça

Balkaya, D., Kutluay Tutar, F., & Tutar, N. F. (2022). Küresel Düşün Yerel Davran: Mikro Temelli Sürdürülebilir Yerel Kalkınma. e-ISSN: 2636-7637. *International Academic Social Resources Journal*, 7(35), 299-309.

Beer , A. ve Maude, A. (2002): Local and Regional Economic Development Agencies in Australia, *Report Prepared for the Local Government Association of South Australia*, Flinders University, May.

Berg,B ve Lune H.(2015). (Çev.) Hasan Aydın. *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Eğitim Yayınevi

Çetin, M. (2006). Yerel Kalkınma Ajansları. *Ege Academic Review*, 6(2), 127-139.

Dama, A. & İnan,O. (2025,22-23 Haziran). *Kırsal Kalkınmada Yerelde Katılımcılığın Teşvik Edilmesi: LEADER Yaklaşımı ve Yerel Eylem Grupları (YEG)*. 10th International Çukurova Agricultural and Veterinary Congress, Adana

Darıcı, B. (2007). Yerel Kalkınmada Küresel Yaklaşımlar ve Türkiye'nin Konumu. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 2007(3), 215-221.

Eroğlu, H. T. (2010). Sürdürülebilir Yerel Kalkınma ve Kent Konseyleri. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 26(2), 44-55.

Göymen, K., & Kaya, E. (2004). Yerel Kalkınma Önderi ve Paydaşı Olarak Belediyeler.

Havza Belediyesi,(2025).<https://www.havza.bel.tr/sayfa/havza/tarihce/> erişim tarihi 05.09.2025

Havza Kaymakamlığı,(2025). <http://www.havza.gov.tr/tarihce> erişim tarihi 05.09.2025

Havza Yerel Eylem Grubu. (2025). Faaliyet Raporu

Kozak,M.(2014). *Bilimsel Araştırma: Tasarım, Yazım ve Yayım İlkeleri*.Detay Yayıncılık

Olgun, F. A., & Sevilmiş, G. (2018). AB’de LEADER Yaklaşımı ve Türkiye Açısından Değerlendirilmesi. *Tarım Ekonomisi Dergisi*, 24(1), 99-108.
<https://doi.org/10.24181/tarekoder.450056>

Polat, O. (2023). Sivil Toplum Kuruluşlarının Yönetişim Perspektifinden İncelenmesi: Türkiye Yerel Eylem Grubu (Yeg) Dernekleri Örneği. *Akademik Hassasiyetler*, 10(23), 167-199.
<https://doi.org/10.58884/akademik-hassasiyetler.1329581>

Samsun Valiliği,(2025). <http://www.samsun.gov.tr/havza>,erişim tarihi 05.09.2025

Sevinç, H. (2011). Bölgesel kalkınma sorunsalı: Türkiye’de uygulanan bölgesel kalkınma politikaları.

Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK), (2025). LEADER Yaklaşımı Bilgi Kitapçığı

Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK), (2025). Yerel Eylem Grubu El Kitapçığı

Tarım ve Orman Bakanlığı,(2025). <https://ipard.tarimorman.gov.tr/leadertr>, erişim tarihi 01.09.2025

Tekin, A. (2011). Küreselleşen Dünyada Bölgesel Kalkınma Dinamikleri, Kamu Politikaları ve bölgesel kalkınma ajanslari. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (29).

Theodoros, M. ve Dimitris, K. (2003), “Medium Size Cities Economic Development and Regional Competitiveness: The Case of Larissa-Volos Dipole in Thessaly Region of Greece”, Paper presented to the: 9th Regional Studies Association International Conference ‘Reinventing Regions in a Global Economy’ *Pisa Conference Center*, (12-15 April 2003), 1-32.

Van Boekel, G., Van Logtestijn M., (2002). “Applying the Comprehensive LED Approach: The Case of Mozambique”, *Cooperative Branch International Labour Office*, Geneva, Switzerland.

Yalçın, A. Z. (2022). Yerel kalkınma bağlamında kooperatifler ve belediye etkileşimi. *Maliye Araştırmaları Dergisi*, 8(1), 1-20.

Yıldırım, A. ve Şimşek H.(2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Seçkin Yayınevi

Yılmaz, V., & Efşan, N. Ç. (2019). Yerel Kalkınma Aktörlerinin Yerel Kalkınma Yaklaşımı Perspektifinde İncelenmesi. *R&S-Research Studies Anatolia Journal*, 2(7), 342-359.

Zengin, E., Başkurt, M., & Es, M. (2014). Yerel yönetimler ve yerel kalkınma. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(2), 95-124.

Extended Abstract

Globalization has transformed the governance structures of countries. As a natural consequence of this new governance structure, competition has also shifted and become globalized. In the new market conditions that have emerged, not only countries but also cities and even towns have become part of this competition. It has become clear that development in this new market must no longer be driven by the central government, but by local governments. This new approach has led to the implementation of local development programs. A local development program is a significant initiative that improves the living conditions of those who benefit from public resources and reduces poverty through the participation of central and local governments, civil society organizations, and citizens. Local development is a process that aims for local growth, development, and progress through a local management approach. The primary objective of these practices is to ensure the optimal allocation of resources. Tools such as loan programs, guarantee funds, joint ventures, consultancies, and local development plans are used in local development. Local development is implemented by institutions/organizations such as local banks, local governments, non-profit organizations, and local/regional development agencies. Local development has three focal points. First, local development is people-centered. Second, local development advocates for equitable and inclusive development. Third, it recognizes that local development is a process that must be addressed in conjunction with its economic, cultural, social, and political dimensions. Globally, good practices in local development can be found. Good examples of local development can be seen in many countries, such as the UK, the US, and Germany. In Türkiye, Local Action Groups have been established within the framework of IPARD, and efforts are underway to ensure that development takes place in collaboration with local actors. In this context, local action groups in Türkiye fulfill an important mission. Their activities bring together all stakeholders to achieve the goals set out in the Millennium Development Goals. Studies conducted on Local Action Groups in Turkey have focused on issues such as the management structure/governance structure of Local Action Groups, the place of Local Action Groups within Civil Society Organizations, and the evaluation of Local Action Groups within the framework of the LEADER approach. This study focused on determining the role of the Havza Local Action Group in local development. The study evaluated the Local Action Group within the context of the LEADER approach and addressed the role and importance of the Local Action Group in local economic development. In this respect, it differs from previous studies. A study was conducted on the Local Action Group operating in the Salıpazarı district of Samsun province. This study

evaluated the activities of the Local Action Group within the framework of the LEADER approach. This study examined the activities of the Havza Local Action Group, as mentioned above, from both the LEADER approach and the perspective of local economic development. The activities of the Havza Local Action Group in this study aim to achieve the local development goals mentioned above by working together with all stakeholders. To this end, significant activities were undertaken that ensured the participation of all stakeholders. Examples of these activities include participation in the Samsun Agricultural Fair, conducting informational activities regarding IPARD, organizing training and seminars for primary and secondary school students, organizing festivals and festivities, providing equipment support, and establishing children's playgrounds. Participation in major trade fairs such as UKAFEST and EMITT was also achieved. Similarly, informational meetings were held to increase the knowledge of all stakeholders on the subject. Furthermore, training programs ensured the participation of students at all levels, from primary to higher education. Events such as congresses, seminars, and symposiums were organized to uncover the potential for rural tourism in the region, ensure its proper management, and facilitate development planning. Events were organized with the participation of stakeholders to revitalize forgotten cultural elements. By blending traditional and digital media, promotional materials and digital media tools such as LED screens were developed to reach all target audiences. Furthermore, by providing equipment support to both the municipality and women's cooperatives, stakeholders were encouraged to take an active role in the process. The Havza YEG example demonstrates the importance of local initiative in the development approach and that local development can be effectively achieved through the proper use of resources. The study employed a case study method. The findings are specific to this region. Data obtained from secondary data sources were also interpreted. Because the study did not utilize quantitative data, quantitative data interpretation was not performed. Data collected through case analysis was interpreted in light of the literature. A joint evaluation of all Local Action Groups operating in Samsun will likely lead to more nuanced findings in future studies.